

УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

Основне студије – први циклус

Студијски
програм:

ГЕОГРАФИЈА
Наставни смјер

Назив предмета	НАЦИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА 1			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
ОГН23НГ1	обавезни	V и VI	3+2, 3+2	10
Наставник	Др Слободан Гњато, доцент			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Геологија за географе, Климатологија са метеорологијом, Геоморфологија, Хидрологија, Биогеографија са географијом земљишта, Математичка и примијењена картографија	
Циљеви изучавања предмета:	
Циљ овог модула је усвајање основних знања о националном простору, његовој геолошкој еволуцији, саставу, тектонским односима, савременој динамици рељефа, хидролошким и климатским карактеристикама. Знања из ове области дају одговоре на питања о постанку тектонског рељефа националног простора, његових облика, дјеловању егзогених процеса и настанку облика рељефа појединих дијелова. У циљу потпунијег сагледавања геопросторних потенцијала, у овом модулу, детерминисане су регионалногеографске компоненте, које имају наглашену улогу у регионалном и укупном развоју националног простора.	
Исходи учења (стечена зања):	
Кроз овај модул студенти ће стећи неопходна знања о квалитативним својствима физичкогеографских комплекса националног простора, што је претпоставка критичком приступу постојећим и активном приступу новим моделима развоја.	
Садржај предмета:	
<ol style="list-style-type: none">1. Дефиниција, предмет и задаци националне географије. Географски положај националног простора. Историјски развој и однос према другим научним дисциплинама. Савремени аспекти развоја националне географије2. Постанак и развој националног простора3. Тектонски процеси и облици. Дјеловање ендегених и егзогених сила4. Морфотектонска еволуција рељефа. Еволуција Панонског басена. Еволуција Јадранског басена.5. Морфотектонска еволуција рељефа. Еволуција планинско-котлинске области.6. Неогени басени – генеза, структура и значај+7. Рељеф националног простора. Фосилни абразиони рељеф. Фосилни флувијални рељеф.8. Карст у националном простору. Површински крашки облици. Подземни крашки облици. Остали генетски облици у карсту9. Хидрографске појаве у красу националног простора, типови краса, фосилни крашки облици10. Глацијација у националном простору11. Сеизмолошке одлике националног прост12. Одлике и структуре рељефа дна и обода Панонског басена13. Рељеф планинско-котлинске регије. Родопи. Источна и Западна зона млађих вјеначних планина14. Косовска и Метохијска котлина	

15. Рељеф Јадранске регије
16. Клима националног простора. Типови климе. Јадранска клима. Панонска клима. Умјерено-континентална клима.
17. Типови времена и временска стања националног простора. Продори хладног и топлог ваздуха. Једновремени и секундарни продори хладног ваздуха. Класификација временских стања. Утицаји рељефа на приземно кретање ваздуха
18. Хидрографске одлике националног простора. Јадранско море. Ријеке. Језера, баре и мочваре
19. Термалне и минералне воде
20. Педолошка структура националног простора. Постанак и подјела земљишта
21. Типска (развијена) земљишта. Атипска (неразвијена) земљишта
22. Биљни свијет националног простора. Географска условљеност развоја биљног свијета
23. Хоризонтални и вертикални распоред шума
24. Биљни свијет Јадранске, Панонске и Планинске регије
25. Животињски свијет националног простора. Географски размјештај животињског свијета
26. Фауна планинске регије
27. Фауна копнених вода
28. Реликтне и ендемичне врсте животиња
29. Физичко-географска регионализација националног простора
30. Физичко-географска регионализација Републике Српске

Вјежбе:

1. Геолошка хронологија Земље (по П. Николићу) и општи појмови о рељефу националног простора
2. Геолошка грађа геопростора бивше Југославије (представљање на контурној карти палеозојских шкриљаца, мезозојских кречњака, доломита, терцијарних и квартарних седимената)
3. Фаза у еволуцији макрорељефних области
4. Геотектонска структура Динарида (представљање на контурној карти геотектонских јединица (по К. Петковићу)
5. Неогени басени у унутрашњој и спољашњој зони Динарида
6. Фосилни абразиони рељеф јужног перипанонског обода (по Ј. Цвијићу и П. С. Јовановић)
7. Фосилни флувијални рељеф
8. Крашки рељеф (генеза, облици, процес)
9. Глацијална ерозија и акумулација
10. Сеизмичке одлике геопростора бивше Југославије
11. Флиш – поријекло, распрострањење, значај
12. Лес – поријекло, распрострањење, значај
13. Абразија – процес и облици
14. Клима националног простора – типологија, одлике, значај
15. Режији времена
16. Ријечни сливови. Ријечни Режији
17. Кориштење и заштита вода
18. Језера – класификација, генеза, искористивост, заштита
19. Термоминералне воде – подјела, генеза, искористивост, значај
20. Земљишта – класификација, генеза, бонитет, заштита
21. Биогеографске одлике простора – биогеоценозе (структура, распрострањеност, очуваност, ендеми, мјере заштите)
22. Физичко-географска регионализација националног простора
23. Физичко-географска регионализација Републике Српске

Методe наставe и савадавање градива:

Стручна знања и способности стичу се кроз следеће облике наставног процеса: предавања, вјежбе и консултације. Предност у настави има фронтални облик рада у форми предавања и практични у форми вјежби.

Литература:

1. Д. Родић: Географија Југославије 1, Београд, 1994.
2. Д. Родић: Географија Југославије, Научна књига, Београд, 1967.
3. Ј.Ђ. Марковић: Географске области у Југославији, Београд, 1967.
4. Ј.Ђ.Марковић: Основи опште физичке географије и геоморфологије, Београд, 1964.
5. Ј.Ђ. Марковић: Физичка географија Југославије, Београд, 1963.
6. П.С. Јовановић: Геоморфологија, Друго издање, Београд, 1960.
7. Ј.Ђ. Марковић: Географија Југославије, Београд, 1964.
8. Ј.Ђ.Марковић: Природа Југославије, Београд, 1967.

Облици провјере знања и оцјењивања:

Завршни испит се полаже усмено, уз претходно положене колоквије

Похађање наставе	5	Завршни испит	60
Активност на настави	5	Колоквиј	15+15

Посебна назнака за предмет:

Нема

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Рајко Гњато, професор емеритус